אתה והלירה

לירה ישראלית אחת

סוחרי הקרקעות בשטחים

כמה מן הקבוצות, המוכרות קרקעות של ערביים בשטחים המוחזקים לממשלת ישראל, פיתחו באחרונה טכניקה נאה לעשיית רווחים ללא סיכון וללא עיסקה של ממש.

הטכניקה מבוססת על קשרים אישיים ביותר, שכן לא עם כל אחד יסכימו ראשי הגופים הקונים קרקעות, לעשות עסקים מפוקפקים שכאלה.

סוחר קרקעות מציע לגוף הממשלתי קרקע, ששווייה נאמד בסכום של — נניח — עשרה מיליון לירות. הגוף מסכים לקנות, חותם על זיכרון־דברים ומשלם עד לביצוע בפועל מיקדמה של — נניח — 3 מיליון לירות. כדי להבטיח את כספי המדינה, מקבל הגוף מן הסוחר ערבות בנקאית להחזרת המיקדמה במידה שהעיסקה לא תבוצע. עוברת שנה ויותר, והסוחר מצהיר כי העיסקה לא תבוצע מסיבות שונות. יש סיבות רבות המקשות על רכישות קרקע מערביי השטחים המוחזקים. הוא מחזיר את המיקדמה לגוף הממשלתי, וכולם שבעי־רצון. הסוחר הפקיד את הכסף בבנק, קיבל 45% לשנה, הוריד 4% ערבות בנקאית ונשאר עם 1.2 מיליון לירות לערך. הגוף הממשלתי פשוט לא עשה עיסקה, ולא הפסיד כלום — על הנייר. כך, הכל שבעי־רצון.

בשטחים המוחזקים פועלות כיום כמה קבוצות, הרוכשות קרקעות מערבים והמשתדלות למוכרן לממשלת ישראל.

● הקרן־הקיימת־לישראל פועלת באמצעות חברה הקרויה „הימנותא", שאותה מנהל **אברהם הילל** מחיפה. אשתו, **רחל**, היתה מנהלת הלישכה ומזכירתו של סגן־השר **ג'אבר מועדי**. למועדי היו חוזי־חכירה מיוחדים־במינם עם הקרן־הקיימת ומינהל־מקרקעי־ישראל. חוזים אלה מסרו לו לחכירה אדמות חקלאיות רבות, שאותן העביר מייד בהחכרת־משנה לחקלאים שלהם לא הסכימו להחכיר את הקרקע. אברהם הילל פועל עבור „הימנותא" בעיקר עם קבוצת מתווכים שבה עורך־הדין **איתן גבע** מחיפה, **דויד ניר** ו**נבולסי חמאדי** שהוא, רשמית, בעל מונית.

● באחרונה מנסה למכור קרקעות ל„הימנותא" קבוצה חדשה, הכוללת את **רפי איתן** ו**מיכה נתנזון**. מממן אותם הקבלן התל־אביבי **אליעזר דבירסקי**.

● קבוצה ותיקה אחרת המוכרת בהצלחה ל„הימנותא" ולמינהל־מקרקעי־ישראל, היא של מפק"ל־המישטרה לשעבר **יחזקאל סהי**, ושותפו **גיורא שמיר**, מי ששימש מתווך בעיסקה של בית הקברות המוסלמי בטאסו („העולם הזה" 2127, 2126) וישב במעצר על עבירות־מירמה. סהר התקשר עם שמיר אחרי שקודם־לכן עשה עיסקות בשותפות עם איש־העסקים **שמואל עינב**, עם הקבלן הירושלמי **יוסף חפצדי** ועם **פריד באשיטי** ממיזרח־ירושלים. באשיטי היה מתווך מרכזי בעיסקת נווה־יעקוב של **אשר ידלין** ושל **אברהם עופר** ז"ל. הוא מומחה בהמצאת תעודות־בעלות של נפטרים ובהמרתן בבעלים חיים. בימים אלה סיימה קבוצת סהר־שמיר עיסקה של 16 מיליון לירות באיזור לטרון, קיבלה מן המינהל מיקדמה של 2.6 מיליון לירות.

● מינהל־מקרקעי־ישראל פועל באיזור ירושלים באמצעות חברה מיוחדת ש־הקים, בשם „איגוד". החברה מנוהלת על־ידי עובד המינהל ששמו **אריה גיני**. המינהל מעדיף רכישות קרקע באמצעות עורך־דין פרטי, **זאב וייל**, ולא באמצעות מחלקתו המישפטית. המינהל פועל גם באמצעות יועץ־לקרקעות בשם **חירם דנין**.

מיני־מחשב לתאורת בימה

מיפעל „דנאור־קומפיוליייט" ברמת־ה־שרון השלים פיתוח מיני־מחשב לבקרת תאורת תיאטרון וטלוויזיה. המיפעל הו־קם על־ידי **דני רדלר** (35). המחשב הושלם בסיוע לישכת המדען הראשי ב־מישרד־המיסחר־והתעשייה, והוא היחידי מסוגו. מחיר היחידה — יותר מ־20 אלף דולר.

רדלר חתם עתה על הסכם־ייצוא עם אנגליה, ובקרוב יחתום גם עם צרפת, אוסטריה ופינלנד. החברה מקווה לייצא השנה ב־200 אלף דולר, ומחפשת השק־עות להגדלת הייצור והייצוא.

יזם רדלר
כסף בהצגות

איך להוזיל את מחירי הדירות?

עד לינואר השנה היו מחירי הדירות נמוכים ב־25% מעליית המדד הכללי, ומאז הדביקו את עליית המדד ועברו אותה. התייקרות זו לא היתה צריכה לקרות, לדעתו של **אהרון רובינ־שטיין**, מגדולי בוני הבתים בישראל. רובינשטיין מעוניין בהוזלת מחירי ה־דירות והוא מעלה שוב הצעה מפורטת שהכין בשעתו ואשר, במידה שתבוצע, תגרום — לדעתו — הוזלה מיידית ב־מחירי חדירות.

לדבריו, הקרקע המתייקרת מהווה גורם מרכזי בהעלאת מחירי הדירות וגם מכירת קרקע ממשלתית לא תפתור את הבעייה, שכן לממשלה אין דרך יעילה לפקח על מחירי הקרקע, ואין היא יכולה להבטיח כי הצרכן הסופי ייהנה מן ה־מחיר הנמוך של הקרקע.

רובינשטיין מציע להקים גופים שתפ־קידם יהיה לתכנן ולפתח שיטחי קרקע נרחבים ולהציעם למכירה בצורת שטח מוכן לבנייה תוך זמן קצר. גופים אלו יהיו חברות־פיתוח שתקבלנה זכויות ל־ריכוזים גדולים של קרקע, תתכננה או־תם, תבצענה את כל עבודות הפיתוח. החברות תמכורנה את השטחים המפו־תחים במחיר שייקבע על־ידי המעריך הממשלתי, אך שלא יעלה על 12% מ־מחיר הבנייה.

המכירה לא תיעשה על־ידי התחייבות להעברת הקרקע לחברות־הבנייה, אלא ישירות למשתכן. הקרקע תירשם רק על־ידי רישום הדירה על שם המשתכן. זכות החברה תפקע אם לא תבנה תוך זמן קצר, שייקבע מראש.

בצורה כזו ייבנו בתוך זמן קצר שיטחי בנייה גדולים שיגרמו עודפי דירות והור־דת מחירים, תוך כדי גביית מחיר קרקע סביר על־ידי המדינה, וצימצום הפער ה־נוצר כיום בין המחיר שבו מוכרת המדינה לבין המחיר שמשלם המשתכן.

יקוני פרש ממיפעל „מקסימה"

חילוקי־דעות חמורים פרצו בין קבו־צת **מוריס קאהן** לבין **ישעיהו יר־קוני**, בקשר לניהול מיפעל החמצן „מקסימה" במיצפה־רימון. כתוצאה מכך לא נבחר יקוני למועצת־המנהלים של החברה, וקבוצת קאהן מסרבת להבטיח את האופציה שניתנה בשעתו, לדיברי יקוני, כי יוכל לרכוש את מחצית ה־מניות במיפעל.

מיפעל „מקסימה" הוקם במיצפה־רי־

פרש יקוני
תביעות בדרך

מון לפני כשנה, בהשקעה של 50 מיליון לירות, מזה שני־שלוש כהלוואות וכמע־נקי־ממשלה כמיפעל מאושר. המיפעל מתחרה במיפעלי „חמצן" ו„אירגון" ב־הרצליה, שבהם שותף יקוני בחלק קטן. מוריס קאהן וידידו **מאכס ליברטי** מצרפת, השקיעו 1.5 מיליון דולר וקיבלו את כל המניות כאשר לחברת „רגבים", שהיתה של יקוני ושותפו **משה קידר**, ניתנה אופציה לרכישת מחצית המניות. לדיברי יקוני, סוכם כי האופציה תובטח בתקנות החברה, אולם התברר לו כי הדבר לא קויים. אחרי שפעילות „רגבים" חוסלה באחרונה, ביקש יקוני לממש את האופציה שעל שמו, אולם קאהן סרב, וניצל את היעלמות „רגבים" כדי להוציא את יקוני ממועצת־המנהלים.

מנהל המיפעל, **רמי מרדור**, מסייע באחרונה לקבוצת קאהן נגד יקוני, ה־מכין תביעות מישפטיות נגד קאהן וה־מיפעל. תביעות אלה תהיינה, כנראה, בשם מיפעלי „חמצן" בהרצליה, שנפגעו מכך שחוזים גדולים לאספקת חמצן נמ־סרו למיפעל במיצפה־רימון והוצאו מידי־הם.

רובינשטיין מסרב לכופר

הצעה של מחלקת החקירות של מס־הכנסה לאיש העסקים **אהרון רובינ־שטיין**, כי יסכים להודות באשמת אחז־קת חשבונות מטעה־חוץ בשווייץ ולשלם כופר בלי מישפט, נדחתה. בעיקבות ה־דחייה הועבר התיק להכרעת היועץ־ה־מישפטי־לממשלה.

אנשי מס־ההכנסה סבורים כי יש להם די מיסמכים בנקאיים להוכחת ההאש־מה, אולם הם מנועים מהצגתם בבית־המישפט, מחשש פן ייחשף מוסר המיס־מכים, הנמצא בשווייץ ואינו יכול לצאת משם. שילטונות שווייץ הוזהרו כי מוסר־המיסמכים עשה זאת, והחרימו את דר־כונו. הדבר ידוע לרובינשטיין, ומשום כך אין הוא חושש ממישפט.

איך לבזבז 900 מיליון דולר

המהפך הכלכלי הביא, לדיברי ה־האוצר, הגדלת יתרות מטבע־החוץ ה־המדינה העומדות כיום על כ־1.5 מ־יארד דולר. בימים אלה החלה נהי־ישראלים לחו"ל. לפי הערכות צנו־יסעו יותר מ־300 אלף ישראלים. ל־אחד מהם חייבת המדינה למכור דולו־כרצונו עבור הכרטיסים והוצאות השה־בחו"ל. לפני המהפך מכרו רק 450 ד־לאיש, כיום — ההגבלה היא 3000 דו־נניח שנסיעת נוסע אחד תעלה (כרכ־ושהות) לפחות 3000 דולר, והרי משי־של 900 מיליון דולר מקופת המד־בבת־אחת, תודות למהפך.

המדינה מוציאה סך של כ־30 לי־לרכישת כל דולר שהיא מרוויחה, ו־מוכרת אותו עתה ב־17.5 לירות. א־היו הנוסעים לחו"ל נאלצים לפו־לשלם תמורת כל דולר 25 או 30 ליר־ולכסות את הוצאות המדינה, ה־המדינה יוצאת נשכרת וגם מקטינה כמות הכסף בשוק. אבל בגלל המו־לא ייתכן לעשות זאת. כך תקטן יה־המטבע של המדינה.

מדוע מפסיד מכסטיל בית־שאן

השאלה היחידה שאין איש שו־היא: מדוע מפסיד מיפעל־הטכסטיל בית־שאן, ומי אשם בכך? כדי לה־זאת, יש לדעת כמה נתונים בסיסי־בשנים 1971 ו־1972 הרוויח המיפעל י־אז עבדו בו 689 עובדים בסך־הכל, מ־במטווייה 324, במחלקת האריגה 6־במינהל 30 ובשירותים 60. השאר ע־במחלקות שונות. המיפעל ייצר אז־טון חוטים ליום.

כיום עובדים במיפעל 750 איש, מ־במטווייה 450 איש. מחלקת האר־נסגרה, מיספר עובדי המינהל גדל ל־והשאר עובדים בשירותים. המיפעל נ־צר כיום 10 טון חוטים ליום. מסקו־מאז ועד היום ירדה התפוקה בשי־מיספר העובדים הכללי גדל, ובע־הוכפל מיספר עובדי השירותים על־בון הקטנת מיספר עובדי הייצור.

זו הסיבה להפסדים כיום, וכולה צאה של ניהול כושל. המנהל הכושל **משה שטיינגרט**, המבקר במקום פעמים אחדות בשנה. בתקופה שבה וויח המיפעל היה מנהלו **ליהוא סר**, שבילה בו מדי יום ביומו.

אך למרות הניהול הכושל, המי־מפסיד פחות מכפי שחברת „כלל" הירה במטרה לסחוט כספים מן ה־שלה. המיפעל הפסיד, בהתאם למא־פחות ממיליון לירות לחודש, ולא שהצהירה „כלל", שלושה מיליון. מינ־האח בנצרת מרוויח 3 מיליון לירות חודש.

דיון בחקירת קרסו

שר־האוצר **שימחה ארליך** ־באחרונה שורה של פגישות עם בני ־פחת **חיים קרסו**, בהשתתפות **יחזקאל פלומין** והממונה על ו־נסות באוצר, **משה נוידרפר**. מ־הפגישות: ניסיון למנוע מישפט משפחת קרסו, החשודים בהונאת ה־ושילטונות מס־קנייה, במיליוני לי־פרקליטה של מישפחת קרסו, עורך־**שימעון מיזרחי**, הכחיש זאת וכל, וטען כי החקירה עדיין לא הס־מה.